

12th Biennial Conference of the European Research Network About Parents in Education (ERNAPE)

Parent Engagement as Power: Empowering Children, Schools and Societies

Gdańsk, 18–20 września 2019 r.

Celem konferencji była wymiana aktualnych wyników badań i doświadczeń badaczy, którzy swoje zainteresowania naukowe łączą z rodzicami oraz ich wielowymiarowo rozumianym „byciem w edukacji” (m.in. własne doświadczenia formacyjne, uczenie się w i dla rodzicielskiej roli, uczestnictwo w kulturze i szeroko rozumianej przestrzeni publicznej, także z własną, podmiotową reprezentacją; udział w edukacji – nie tylko własnych – dzieci i życiu szkół, do których uczęszczają, współpraca ze szkołami i innymi instytucjami, nie tylko edukacyjnymi). Ta, dwunasta z cyklu, co dwa lata odbywających się konferencji, jest kontynuacją spotkań sieci badawczej ERNAPE (European Research Network About Parents in Education), która od 1993 r. zrzesza badaczy zarówno z Europy, jak i spoza niej. W tym roku zjechało do Gdańska blisko 160 osób, w tym ponad 130 spoza Polski, z 28 krajów świata (poza europejskimi m.in. z: Australii, Chile, Chin, Indii, Islandii, Kanady, Peru, Pakistanu, USA). Podczas ośmiu sesji plenarnych i 32 sesji równoległych wygłosili oni 103 indywidualne referaty (w tym 7 „keynotes”); kolejnych kilkadziesiąt wypełniło cztery sympozja oraz sesję posterową. Tradycją ERNAPE jest to, że za każdym razem inny uniwersytet zostaje organizatorem spotkania sieci. Chlubny dla Uniwersytetu Gdańskiego wyjątek stanowi tegoroczna konferencja, ponownie odbywająca się w Gdańsku. Po raz pierwszy badacze „rodziców w edukacji” spotkali się w UG na piątej konferencji ERNAPE, odbywającej się w roku 2003 (debiutowałam wówczas w roli przewodniczącej ERNAPE, wybranej z zarządu sieci, który powstawał w pierwszych latach jej istnienia).

Obok Uniwersytetu Gdańskiego i ERNAPE, współorganizatorami konferencji było Miasto Gdańsk oraz Fundacja Rozwoju Uniwersytetu Gdańskiego. Lokalnych organizatorów wspierali reprezentanci Dolnośląskiej Szkoły Wyższej we Wrocławiu, Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie, Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, Politechniki Opolskiej i wielu innych ośrodków akademickich oraz organizacji – wszyscy jako członkowie Polskiej Sieci Badawczej *Rodzice w Edukacji*, ERNAPE-PL (więcej o niej w dalszej części sprawozdania). W przewodniczeniu komitetowi organizacyjnemu otrzymałam znakomitej jakości pomoc ze strony Pani Patrycji Łągi (w roli Sekretarza konferencji) oraz Pani Katarzyny Sroślak-Janasiewicz, Koordynatorki ze strony FRUG. Komitet ten – doskonale współpracując – współtworzyli pracownicy Instytutu Pedagogiki UG, wśród nich Zakładu Pedagogiki Społecznej w całości oraz wypromowani stosunkowo niedawno doktorzy i doktoranci Wydziału Nauk Społecznych UG. Wszyscy razem ukształtowali zespół wspaniały, oceniony bardzo wysoko w licznych podsumowaniach i opiniach o konferencji (zob. m.in. załączony raport profesor Helen Phtiaka).

Gdańska konferencja ERNAPE poświęcona została problematyce rodzicielskiego zaangażowania jako siły, głównie w rozumieniu Theodore'a Bramellda, czyli siły, która ma moc zmieniania rzeczywistości i wpływa nie tylko na rozwój i karierę edukacyjną dzieci, ale także na szkoły, system edukacyjny i polityki, które go kształtują, na porządek społeczno-polityczny, w którym żyjemy; społeczeństwo, jego kondycję i kulturę. Wokół zagadnienia „siły rodzicielskiego zaangażowania”, zdolnej przekształcać społeczne łady, między innymi w stronę przełamywania kryzysów doświadczanych aktualnie w społeczeństwach postdemokratycznych, zainicjowałam utworzenie kolekcji wybranych tekstów autorstwa wybitnych znawców wspomnianego zagadnienia; kolekcji, która pomyślana była jako wkład w refleksję teoretyczną, rozwijaną podczas i wokół konferencyjnych obrad, przede wszystkim jednak kontrybuującą nauki społeczne w obszarze umownie określonym jako studia nad „rodzicami w demokracji i edukacji” (*parents in democracy and education*). Stąd pomysł wydania książki *sensu stricto* naukowej, skomponowanej z wypowiedzi autorów znanych ze swoich dokonań, spełniających najwyższe standardy pracy naukowej, starannie wyselekcjonowanych i w sposób innowacyjny zasilających myśl o podmiotowym sprawstwie rodziców oraz możliwościach kształtowania z ich udziałem kondycji społeczeństw współczesnych praktykujących, a nie jedynie deklarujących demokratyczne zasady współżycia społecznego. Mając na uwadze te założenia, zaprosiłam do publikacji blisko 30 osób z krajów UE, Norwegii, USA, Australii i Chin, z których ostatecznie 13 stało się

autorami tekstów zamieszczonych w tomie „Parent Engagement as Power: Selected Writings” (Mendel, red., Gdańsk: Wydawnictwo UG & Wolters Kluwer, 2019). Mniejszą część tych tekstów stanowią artykuły opublikowane już w globalnie liczących się periodykach (Taylor&Francis Group). Większa natomiast, to wypowiedzi przygotowane na podstawie istotnych w podjętym temacie badań, specjalnie na potrzeby tej książki. Wszystkie one – traktując o zmianie – w rękach czytelników, którymi byli uczestnicy konferencji, torowały drogę ku wspólnej konceptualizacji siły rodzicielskiego zaangażowania oraz rozwiązaniom społeczno-edukacyjnym z siły tej czyniącym pożytek.

Trzydniowa konferencja stała się okazją do prezentacji najnowszych badań w przedstawionym obszarze (wszystkie abstrakty dostępne są w: www.ernape.pl). Była to również wymiana badawczych doświadczeń, owocna z uwagi na liczne głosy uczestników o inspiracjach, które stały się ich udziałem (warto i w tym kontekście zerknąć na załączony do sprawozdania raport). Był to także czas promocji Uniwersytetu Gdańskiego, który obchodzi właśnie swoje 50-lecie, oraz Gdańska, jako miasta, które szczyli się swoją strategią rozwoju społecznego, interesująco wyrażoną w hasle propagowanym podczas konferencji: „Gdańsk: Parents-Conscious City”, czyli Gdańsk świadomy roli rodziców w osiąganiu wspólnotowej i demokratycznej kondycji miasta, z żywą w nim tradycją relacji opartych na solidarności. Konferencja odbywała się nie tylko na terenie kampusu UG, ale i w budynku Europejskiego Centrum Solidarności, umożliwiając uczestnikom chłonięcie idei fundujących wspólnotę, której ERNAPE czuje się częścią.

Właśnie podczas otwarcia konferencji, które miało miejsce w ECS, uczestnicy poznali profesor Barbarę Smolińską-Theiss, Przewodniczącą – patronującego konferencji – Zespołu Pedagogiki Społecznej KNP PAN. Wystąpienie Pani Profesor o aktualnych, doniosłych znaczeniach wartości demokratycznych, wśród których eksponowana była rola solidarności, powiązało atmosferę miejsca z orientacją konferencyjnej refleksji: rodzicielską mocą, także tą polityczną, zdolną do zmieniania świata i czynienia go lepszym. Wystąpienie było później w tym duchu szeroko komentowane.

Współpraca badaczy tworzących ERNAPE przybiera różne formy, od wymiany doświadczeń badawczych i dydaktycznych, poprzez organizację różnego rodzaju przedsięwzięć, po wspólne projekty naukowe. Wśród nich głównie badania empiryczne, z których raporty zamieszczane są w czasopiśmie *on-line* tej sieci: „International Journal About Parents in Education” (<http://www.ernape.net/ejournal/index.php/IJPE>), które ma charakter otwarty i zaprasza do publikacji. Poza empirią, środowisko łączy innowacyjne rozwiązania dydaktyczne, organizacyjne, tworzone i rozwijane w zespołach krajowych

oraz międzynarodowych, działających tak w Polsce, jak w Unii Europejskiej i wielu innych krajach, z których pochodzą badacze skupieni w ERNAPE.

Ogromnie miło jest wspomnieć w tym miejscu, że w Polsce od roku 2017 – pod patronatem Zespołu Pedagogiki Społecznej KNP PAN – rośnie nasza krajowa gałąź ERNAPE, czyli „Polska Sieć Badawcza *Rodzice w Edukacji*, ERNAPE-PL”. Sieć ma już swoją historię i osiągnięcia, do których m.in. należy I Konferencja ERNAPE-PL, odbywająca się w kwietniu 2018 roku w Gdańsku; udział wielu badaczy w organizacji i przebiegu konferencji, o której mowa w tym sprawozdaniu, oraz strona internetowa www.ernape.pl (na razie dzielona z gdańską konferencją ERNAPE, ale wkrótce samodzielna), umożliwiająca komunikację pomiędzy badaczami, upowszechnianie wyników ich badań i uczestnictwo w aktualnych oraz tworzenie nowych inicjatyw badawczych. Przy okazji – gorąco zapraszam do uczestnictwa w ERNAPE-PL!

Gdańska konferencja ERNAPE miała kilku patronów medialnych: kwartalnik „Pedagogika Społeczna”, „EDUNews.PL – portal o nowoczesnej edukacji”, „Rocznik Gdański” i „Portal Miasta Gdańska – www.gdansk.pl”. Dzięki zaproszeniu, otrzymanemu od Redaktora Naczelnego kwartalnika „Pedagogika Społeczna”, profesora Wiesława Theissa, powstaje właśnie tom poświęcony problematyce rodzicielskiej, który mam przyjemność redagować. Publikacja tomu przewidziana jest na rok 2020. Być może jego publikacja powiąże się z – planowaną na ten sam rok – drugą konferencją ERNAPE-PL, która poprzedzi o rok kolejną konferencję ERNAPE, już trzynastą, która odbędzie się w holenderskim Nijmegen, w roku 2021. Gdańska dwunasta stała się historią...

Report. ERNAPE 2019 – Gdańsk

ERNAPE 2019 in Gdańsk was definitely an experience! And it remains a mystery to me how this research network, nearly 30 years on, still finds ways to renew its people and its resources and hold new surprises...

The first surprise, for me at any rate, was the city itself! Steeped in history, for centuries now, Gdańsk can offer its visitor all s/he wants to see and enjoy and discuss and deliberate for hours, especially if the said visitor is a history enthusiast. The 20th century is particularly well catered for, with the First and the Second World War, as well as the years in between, having an honourable mention. Because, if Sarajevo can claim the disputed glory of being the ground where the First World War started, Gdańsk has the 'honour' of being the cradle of the 'War to end all Wars'. Now, as it usually happens on these occasions, this has very little to do with Gdańsk itself, and everything to do with the balance of power between the super-powers at the time and the big egos of various unfortunate male leaders, but all the same, in Gdańsk were fired the first shots of what was to be the frightening blood-bath of 1939–1945.

During this bloodbath, in 1943 to be precise, was born a man who was to play an important role in Polish history many years later. Lech Wałęsa. His name became closely associated with the fall of Communism in Poland. Because, as you all remember, when the Second World War finished, Europe was divided in two. A red part, and a blue part, the red ruled by the Russians and the blue by the Americans. Poland fell into the red part. The city is beautifully restored after the end of the war bombing, and well kept, money seems it has never been short here, and the port, the shipyards, the amber, play a large part in this. So the place is well worth a visit! To our own now. It is engraved in the ERNAPE philosophy that each host (person

and place) puts their own seal on the conference, while we all retain similar research interests and high academic priorities. So it came to be, that in Gdańsk we had an unusually large number of key-note speakers, as well as our much loved parallel sessions. This, expensive though it turns out to be, offers two advantages. First, it gives a lovely spread of research experience from different countries within and without Europe. So in a couple of days you can find out all you need to know about parental involvement in education in Poland, Malta, UK, USA, make your comparisons, and draw your own conclusions. The second, and highly important too, is that it keeps us all together as a group for many hours, helping us to get to know each-other, and to function as a team. The manageable size of the conference, 130 in Gdańsk, is a great help in this direction. The same spread of countries, education systems and experience is also apparent in the parallel sessions, which have recently been enriched with contributions outside Europe, such as Canada and the US, Australia, Asia and Africa, and give us a global picture of where parents stand in relation to schools. It is striking to report that regardless of the longitude and the latitude, regardless of the size and form of the education system, and even regardless of its wealth in people and resources, the problems are very similar, and so are the solutions. This is very comforting! On the one hand it shows us what we already know, and many powerful forces are trying to make us forget, that people are the same everywhere and they have the same needs and problems. On the other, it means that because of this, we can learn a lot about each-other, and share opinions and ideas, research and practice.

I would do the organizers, and Maria Mendel in particular, a disservice if I did not comment on the serious effort placed on carefully choosing music and food. As a long time conference goer I can tell you that it is these small details that can make or break such a gathering. Personally I appreciated very-very much the small (but not at all insignificant) touches of the delicate sounds, the fresh apples and grapes, the pumpkins and the garden flowers, which all gave a beautiful colour to our proceedings and brought me gently to an early Autumn. Much appreciated! Favourite moment? Don't expect me to give an academic example. There were too many, with old friends and colleagues, and of course my students, presenting their work, it will have to be social. Food is always my favourite, and there was a lot of good food here, but my real favourite moment was -of course- the children's medieval ensemble! It transported me for a while out in the forests with fairies and druids dancing all about me and offering their ancient blessing to the world, long lost and forgotten in this terrible cynic driven reality which

surrounds us. Thank you Maria and colleagues for an all-round beautiful experience! See you all in two years in Nijmegen! I am sure Eddie has some surprises for us there...

